

Lagrådsremiss

Ändringar i djurskyddslagen

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 4 oktober 2007

Eskil Erlandsson

Mats Wiberg
(Jordbruksdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Stall, hägn och andra förvaringsutrymmen för djur får inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att stallen, hägnen eller förvaringsutrymmena på förhand har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Den som inte låter förpröva ett sådant förvaringsutrymme ska åläggas att betala en särskild avgift. Den särskilda avgiften uppgår i dag till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett.

Eftersom regeringen i budgetpropositionen för 2008 har föreslagit att förprovning i framtiden ska finansieras med allmänna medel lämnas i lagrådsremissen förslag på ändringar i djurskyddslagen när det gäller beräkningen av den särskilda avgiften.

Det föreslås att regeringen ska bemyndigas att meddela föreskrifter om den särskilda avgiftens storlek. Avgiften ska vara lägst 10 000 kr och högst 40 000 kr. Vid beräkningen av avgiften ska hänsyn tas till hur komplex och omfattande förprovningen är. Om det finns särskilda skäl får ägaren av stallet, hägnet eller förvaringsutrymmet helt eller delvis befrias från avgiften.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Lagtext.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Gällande bestämmelser.....	7
5	Beräkningen av den särskilda avgiften.....	8
6	Konsekvenser.....	10
7	Författningskommentarer.....	10
	Promemorians lagförslag.....	12

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Häri genom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)¹
dels att nuvarande 3 a § ska betecknas 3 b §,
dels att 3, 3 b och 37 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Djur *skall* ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Fodret och vattnet *skall* vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur *skall* ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. utfodring och vattning av djur,

2. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,

3. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och

4. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

Regeringen får föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när åtgärden vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma

Djur *ska* ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Fodret och vattnet *ska* vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur *ska* ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. utfodring och vattning av djur, *och*

2. stall, *hågn* och andra förvaringsutrymmen för djur.

¹ Lagen omtryckt 2003:1077.

² Senaste lydelse 2007:362.

avgiften till ett lägre belopp.

Första stycket gäller inte försöksdjur, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd och bestämmelserna i tredje och fjärde styckena om befogenhet att meddela föreskrifter gäller också hägn.

Första stycket gäller inte försöksdjur, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd gäller också hägn.

3 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet att låta förpröva stall, hägn och andra förvaringsutrymmen för djur, och

2. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att den myndighet som regeringen bestämmer ska ålägga den som inte låter förpröva stall, hägn eller andra förvaringsutrymmen för djur att betala en särskild avgift. Den särskilda avgiften ska uppgå till minst 10 000 kr och högst 40 000 kr. När föreskrifter om avgiftens storlek meddelas ska hänsyn tas till förprovningens komplexitet och omfattning.

Avgiften ska tas ut av den som ägde stallet, hägnet eller förvaringsutrymmet när en åtgärd som kräver förprovning vidtogs.

Om det finns särskilda skäl får ägaren av stallet, hägnet eller förvaringsutrymmet helt eller delvis befrias från avgiften.

3 a §³

Om en åtgärd i fråga om stall eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § tredje stycket 3 har vidtagits utan sådan provning, skall den myndighet som rege-

3 b §

Om en åtgärd i fråga om stall, hägn eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 a § första stycket 1 har vidtagits utan sådan provning, ska den myndighet som

³ Senaste lydelse av 3 a § 2006:809.

ringen bestämmer förbjuda att utrymmet används för att hysa djur. Förbud *skall* dock inte meddelas, om myndigheten finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

regeringen bestämmer förbjuda att utrymmet används för att hysa djur. Förbud *ska* dock inte meddelas, om myndigheten finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

37 §⁴

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt 36 eller 36 a § för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Den som har ålagts att betala en särskild avgift enligt 3 § *fjärde stycket* för att han inte låtit förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur döms inte till ansvar enligt 36 §.

Den som har ålagts att betala en särskild avgift enligt 3 a § *andra stycket* för att han inte låtit förpröva stall, *hägn* eller andra förvaringsutrymmen för djur döms inte till ansvar enligt 36 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Äldre bestämmelser gäller för åtgärder som kräver förprovning om de vidtagits utan godkännande på förhand före ikraftträdandet.

⁴ Senaste lydelse 2006:809.

3 Ärendet och dess beredning

Förprovning av djurstallar enligt 5 och 55 §§ djurskyddsförordningen (1988:539) är finansierade med avgifter. I budgetpropositionen för 2008, prop. 2007/08:1, utgiftsområde 1, s. 54, föreslår regeringen att den förprovning som länsstyrelserna gör vid byggnation av djurstallar enligt djurskyddsförordningen ska finansieras med allmänna medel.

Enligt bemyndigande i 3 § fjärde stycket djurskyddslagen (1988:534) får regeringen föreskriva att den som underlåter att förpröva ett djurstall ska betala en särskild avgift. Den särskilda avgiften uppgår i dag till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett. Då beräkningen av den särskilda avgiften är knuten till den avgift som regeringen nu har för avsikt att ta bort behöver 3 § djurskyddslagen ändras.

Med anledning av detta har det inom Jordbruksdepartementet upprättats en promemoria (dnr Jo2007/2787). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1. Kamrarrätten i Jönköping, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Umeå universitet, Statens jordbruksverk, Djurens Rätt, Djurskyddet Sverige, Lantbrukarnas Riksförbund och Läkemedelsindustriföreningen* har beretts tillfälle att yttra sig över förslagen. Samtliga instanser utom Läkemedelsindustriföreningen har inkommit med yttranden. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2007/2787).

4 Gällande bestämmelser

För att säkerställa att stall, hägn och andra förvaringsutrymmen för djur utformas på ett sådant sätt att de uppfyller djurskyddslagstiftningens krav finns i 3 § djurskyddslagen (1988:534) ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om förprovning av sådana förvaringsutrymmen.

Enligt 5 § djurskyddsförordningen (1988:539) får bl.a. stall och andra förvaringsutrymmen för hästar, för djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller pälsar eller för djur som används i sådan undervisning som inte är djurförsök inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att stallen eller förvaringsutrymmena på förhand har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. En sådan ansökan prövas av länsstyrelsen. Förprovningen ska omfatta alla faktorer i miljö och skötsel som har betydelse för djurhälsa och djurbeteende och därmed för djurskyddet (prop. 1987:93, s. 20). Enligt Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2005:12) om avgifter i vissa ärenden ska en avgift betalas för förprovningen. Avgiftens storlek är beroende av byggnationens omfattning och den uppgår för närvarande till 3 000 kr respektive 6 000 kr.

Även stallar och förvaringsutrymmen för försöksdjur ska, enligt 55 § djurskyddsförordningen, godkännas på förhand. Sådan prövning görs av

Jordbruksverket. Avgiften för förhandsgodkännande av anläggningar med försöksdjur varierar mellan 2 400 kr och 9 100 kr. Därutöver tas ut en avgift för den besiktning som ska utföras innan förvaringsutrymmena tas i bruk.

I 3 § djurskyddslagen finns bestämmelser som bemyndigar regeringen att föreskriva om en sanktionsavgift för den som inte iakttar skyldigheten att förpröva ett stall, hägn eller annat förvaringsutrymme. Avgiften ska tas ut av den som var ägare av stallet, hägnet eller förvaringsutrymmet när åtgärden vidtogs. Denna särskilda avgift ska enligt lagen bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp. Avgiftens storlek varierar således mellan 9 600 kr och 36 400 kr.

I djurskyddsförordningen har länsstyrelsen, eller Jordbruksverket om det rör förvaringsutrymmen för försöksdjur, ålagts att ta ut en sådan särskild avgift om någon utför en åtgärd som kräver förprovning utan godkännande på förhand. Har inte myndigheten tagit upp frågan inom fem år från det att åtgärden vidtogs, får någon särskild avgift inte tas ut.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska meddela förbud mot användning av förvaringsutrymmen som inte har förprovats om inte ett godkännande för åtgärden meddelas i efterhand.

Beslut rörande förprovning som meddelas av länsstyrelsen eller, såvitt avser förvaringsutrymmen för försöksdjur, av Jordbruksverket överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

5 Beräkningen av den särskilda avgiften

Regeringens förslag: Regeringen får föreskriva om storleken på den särskilda avgift som ska tas ut av den som inte låter förpröva stall, hägn eller andra förvaringsutrymmen för djur. Avgiften ska vara lägst 10 000 kr och högst 40 000 kr. Vid beräkningen av avgiften ska hänsyn tas till hur komplex och omfattande förprovningen är.

Om det finns särskilda skäl får ägaren av stallet, hägnet eller förvaringsutrymmet helt eller delvis befrias från avgiften.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Statens jordbruksverk* har med utgångspunkt i att förprovning av försöksdjursanläggningar och provning i efterhand av djurstallar fortsatt ska vara avgiftsfinansierade, lämnat förslag på en alternativ bestämmelse. De övriga tillfrågade instanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Lantbrukarnas Riksförbund* anser dock att lagtexten bör förtydligas så att det framgår att nivåerna på sanktionsavgifterna inte kommer att förändras mot dagens nivåer. *Umeå universitet* anför att ett mer ”neutralt” sätt att fastställa ramarna för avgiftens storlek vore att knyta avgiften till basbeloppet, t.ex. 0,25–1,00 basbelopp. *Kammarrätten i Jönköping* och *Jordbruksverket* har vidare haft synpunkter på lagtextens utformning.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har, i syfte att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft och förenkla för företagen, föreslagit att den ordinarie förprovningen av djurstallar ska finansieras med allmänna medel och att avgift inte ska tas ut, prop. 2007/08:1, utgiftsområde 1 s. 54 och utgiftsområde 23, s. 37. Det är regeringens avsikt att såväl förprovningen av försöksdjursutrymmen som den provning som kan göras i efterhand enligt den nuvarande 3 a § djurskyddslagen (1988:534) ska finansieras med allmänna medel. Regeringen anser dock att det även i fortsättningen bör tas ut en sanktionsavgift om någon inte låter förpröva ett förvaringsutrymme. Eftersom beräkningen av denna särskilda avgift är knuten till den ordinarie avgiften måste bestämmelserna härom ändras.

Att direkt i lag fastställa den särskilda avgiftens storlek förefaller inte lämpligt med hänsyn till bl.a. avgiftssystemets utformning och djurskyddslagens karaktär av ramlag. Mer preciserade och detaljerade bestämmelser är därför mer lämpade att regleras av regeringen på förordningsnivå. Sanktionsavgifter har dock en sådan karaktär att åtminstone ramarna för avgiftsregleringen bör preciseras i lag (jfr prop. 1983/84:192, s. 11 och 39). Regeringen bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om avgiftens storlek inom de ramar som riksdagen bestämmer.

Frågan om utformningen av sanktionsavgifter behandlades av regeringen under förarbetena till bestämmelser om förverkande i 36 kap. 4 § brottsbalken, prop. 1981/82:142, s. 21 f. Vad gäller beräkningen av sanktionsavgiften anfördes att avgifterna bör vara utformade så att det blir möjligt att förutse och fastställa hur stor avgiften ska bli i det enskilda fallet. De bör därför vara knutna till något mätbart moment i den ifrågavarande överträdelsen.

Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att göra en översyn av systemet med förprovning. I uppdraget ingår att analysera vad som bör omfattas vid en förprovning och utreda hur systemet med förprovning kan förenklas. Det ska även undersökas om det finns skäl för att flytta ansvaret för förprovningen till en central myndighet eller till t.ex. flera länsstyrelser i grupp. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2008.

Mot denna bakgrund finner regeringen att det för närvarande inte bör göras några större förändringar av den särskilda avgiften för underlåten förprovning. Avgiften är i dag direkt knuten till den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett. Den avgiften bestäms utifrån omfattningen och komplexiteten av den förprovning som krävs i det enskilda fallet. Även fortsättningsvis bör den särskilda avgiften vara avhängig dessa kriterier, dvs. avgiften för en underlåten förprovning av t.ex. en byggnation för ett mindre antal djur bör vara mindre än avgiften för en byggnation för ett större antal djur. Regeringen föreslår därför att avgiften som lägst ska vara 10 000 kr och som högst 40 000 kr, vilket i huvudsak motsvarar det spann som avgiften i dag är bestämd till.

Som exempel på fall då avgiften för underlåten förprovning bör ligga i den lägre delen av skalan kan nämnas byggnation eller mindre om- eller tillbyggnad av stallar för ett mindre antal djur med användande av känd teknik, såsom "kall lösdrift" för 20–30 dikor eller ett 10-tal hästar. En högre avgift bör, liksom i dag, utgå om någon underlåter att förpröva ett stall för ett större antal djur eller flera utrymmen för försöksdjur, där mer

omfattande utredningar måste göras av t.ex. djurflöden, foderhantering, ventilationskapacitet och gödselhantering.

Liksom i dag bör det om det föreligger särskilda skäl finnas en möjlighet att fastställa den särskilda avgiften till ett lägre belopp. Det bör även finnas en möjlighet att helt befria ägaren av stallen, hägnet eller förvaringsutrymmet från avgiften.

Regeringen anser att bestämmelsen bör träda i kraft den 1 januari 2008.

6 Konsekvenser

Förslagen förutses inte få några ekonomiska konsekvenser. Storleken på de avgifter som ska tas ut kommer att motsvara nuvarande avgifter.

7 Författningskommentarer

3 §

Bemyndigandena i *tredje stycket* för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på förprovning av stallar och krav på förprovning av ny teknik samt bemyndigandet, som tidigare fanns i *fjärde stycket*, att meddela föreskrifter om skyldighet att betala en särskild avgift för den som underlåter att förpröva djurstallar har förts till den nya 3 a §. Till följd härav har gjorts en följdändring i *sista stycket*. Vidare har gjorts en redaktionell ändring i paragrafen.

3 a §

Paragrafen är ny.

I *första stycket* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på förprovning av stall, hägn och andra förvaringsutrymmen för djur och krav på förprovning av ny teknik. En bestämmelse med motsvarande innehåll fanns tidigare i 3 § *tredje stycket*.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om att den myndighet som regeringen bestämmer ska ålägga den som inte låter förpröva stall, hägn eller andra förvaringsutrymmen för djur att betala en särskild avgift. Bemyndigandet fanns tidigare i 3 § *fjärde stycket*. I *stycket* anges också de ramar som regeringen ska ta hänsyn till när den meddelar föreskrifter om avgiftens storlek.

I *tredje stycket* anges att avgiften ska tas ut av den som ägde stallen, hägnet eller förvaringsutrymmet när en åtgärd som kräver förprovning vidtog. Bestämmelsen fanns tidigare i 3 § *fjärde stycket*.

I *fjärde stycket* finns en bestämmelse som ger den myndighet som beslutar om åläggande av den särskilda avgiften att, om det finns särskilda skäl, helt eller delvis befria ägaren av förvaringsutrymmet från avgiften. En bestämmelse med i huvudsak samma innehåll fanns tidigare i 3 § *fjärde stycket*.

3 b §

Paragrafen har ändrats till följd av att bemyndigandet att meddela föreskrifter om förprovning nu finns i 3 a § första stycket 1. Någon ändring i sak är inte avsedd.

37 §

Paragrafen har ändrats till följd av att bestämmelsen om skyldighet att betala en särskild avgift nu finns i 3 a § andra stycket. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Övergångsbestämmelser

För åtgärder som vidtagits utan godkännande på förhand före ikraftträdandet bör äldre bestämmelser tillämpas, dvs. den särskilda avgiften bör bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett.

Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)¹

dels att nuvarande 3 a §² ska betecknas 3 b §,

dels att 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Djur *skall* ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Fodret och vattnet *skall* vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. utfodring och vattning av djur,
2. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,
3. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och
4. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

Regeringen får föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när åtgärden vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp.

*Föreslagen lydelse*3 §³

Djur *ska* ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Fodret och vattnet *ska* vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur *ska* ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

¹ Lagen omtryckt 2003:1077.

² Senaste lydelse 2006:809.

³ Senaste lydelse 2007:362.

Första stycket gäller inte försöksdjur, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd och bestämmelserna i tredje *och fjärde styckena* om befogenhet att meddela föreskrifter gäller också hägn.

Första stycket gäller inte försöksdjur, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd och bestämmelserna i tredje *stycket* om befogenhet att meddela föreskrifter gäller också hägn.

3 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. skyldighet att låta förpröva stall och andra förvaringsutrymmen för djur, inklusive hägn, och*
- 2. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.*

Regeringen får meddela föreskrifter om att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur ska åläggas att betala en särskild avgift. Den särskilda avgiften ska uppgå till minst 10 000 kr och högst 40 000 kr. När avgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till förprovningens komplexitet och omfattning.

Avgiften ska tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när åtgärden vidtogs.

Om det finns särskilda skäl får ägaren av stallet eller förvaringsutrymmet helt eller delvis befrias från avgiften.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Äldre bestämmelser gäller för åtgärder som vidtagits utan godkännande på förhand före ikraftträdandet.